

نواحی صنعتی مهم ایران

۱. انواع منابع طبیعی را نام ببرید.

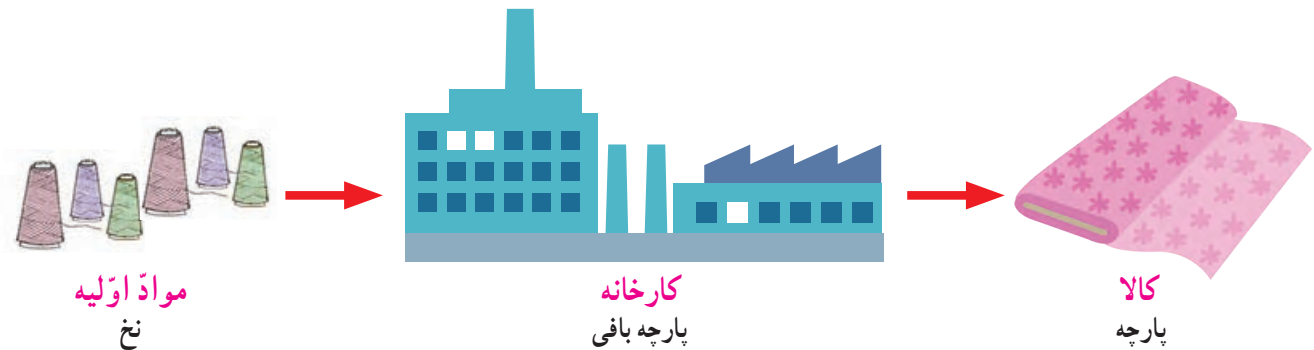
۲. صنعت را تعریف کنید.

در کتاب مطالعات اجتماعی سال سوم خواندید که همه‌ی کالاهایی که از آنها استفاده می‌کنیم از «منابع طبیعی» به دست می‌آیند. همچنین پی بردید که منابع طبیعی انواع مختلفی دارند؛ مانند نفت و گاز، سنگ‌های معدنی، خاک و گیاهان. **ج ۱**

به شکل زیر توجه کنید.

چه چیزی مشاهده می‌کنید؟ توضیح دهید.

هر کارخانه‌ای برای تولید کالا به «مواد اولیه» نیاز دارد. مواد اولیه را به کارخانه می‌برند. **ج ۲** در کارخانه، کارگران به کمک ماشین‌آلات در آنها تغییراتی به وجود می‌آورند و آنها را به کالاهای مورد نیاز تبدیل می‌کنند. به این فعالیت «صنعت» می‌گویند.

(مواد اولیه‌ی کارخانه‌ها از منابع طبیعی به دست می‌آید) به نظر شما، برای تهیه‌ی نخ از کدام منابع طبیعی استفاده می‌شود؟ **پنبه و پشم**

فعالیت

۱- کاربرگ‌ی شماره‌ی (۵) را در کلاس انجام دهید تا با «مواد اولیه» بیشتر آشنا شوید.

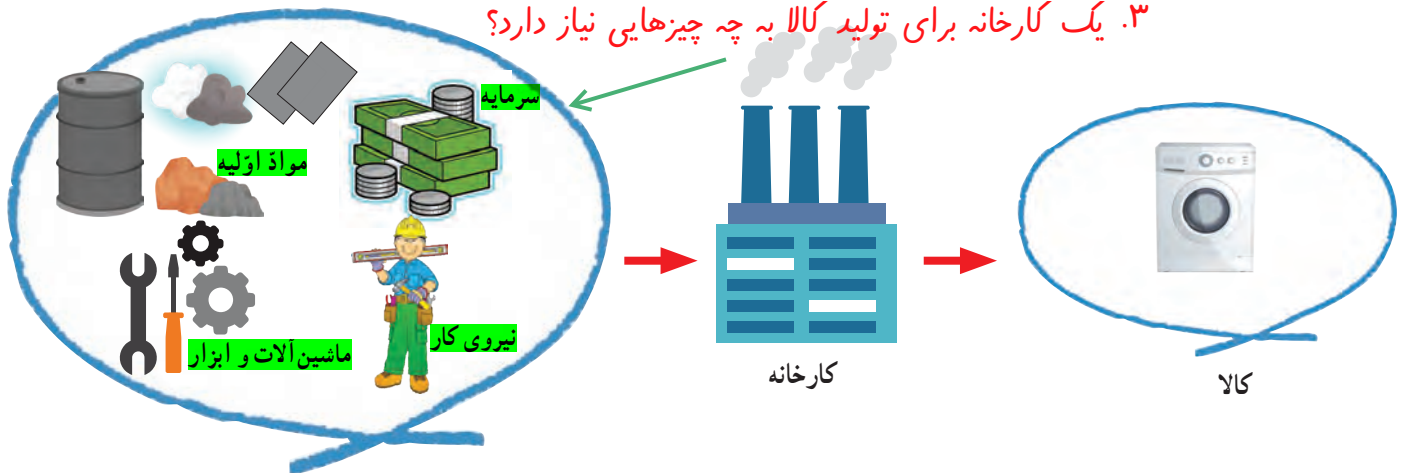

در گذشته‌های دور، اغلب مردم چیزهایی را که به آنها نیاز داشتند، خودشان در خانه یا کارگاه‌های کوچک تولید می‌کردند. مثلاً، برای اعضای خانواده‌ی خود لباس می‌دوختند یا فرش می‌بافتند. در آن زمان‌ها، یک کفّاش در کارگاهی کوچک روزی چند جفت کفش تولید می‌کرد اما امروزه یک کارخانه‌ی تولید کفش روزی صدها جفت کفش تولید می‌کند تا نیاز جمعیت را برطرف کند.

گفتیم که کارخانه‌ها برای تولید کالا به موادّ اولیه نیاز دارند. اکنون به تصویر نگاه کنید و بگویید یک کارخانه برای اینکه کالا تولید کند، علاوه بر موادّ اولیه به چه چیزهای دیگری نیاز دارد؟

۳. یک کارخانه برای تولید کالا به چه چیزهایی نیاز دارد؟

فعالیت

۲- صاحبان کارخانه‌ها یا کارگاه‌های تولیدی باید تمامی کارگران و کسانی را که در کارخانه مشغول به کارند، بیمه کنند. پرس‌وجو کنید که این بیمه چیست و چه فایده‌ای دارد.

۳- کاربرگه‌ی شماره‌ی ۶ را در کلاس انجام دهید.

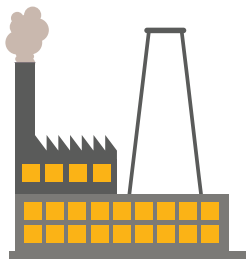
۴- به همراه معلم خود از یک کارخانه بازدید کنید و به طور گروهی گزارشی بازدید را بنویسید و در کلاس ارائه کنید.

● صنایع کارخانه‌ای ایران کدامند؟ صنایع مادر - صنایع مصرفی

در کشور ما صنایع مختلفی وجود دارد.

(به طور کلی، صنایع کارخانه‌ای را می‌توانیم به دو دسته تقسیم کنیم: **صنایع مادر** و **صنایع مصرفی**.)

۴. **تعریف صنایع مادر** کالاهایی تولید می‌کنند که مردم آنها را نمی‌خرند و از آنها به طور مستقیم استفاده نمی‌کنند. از این کالاها در کارخانه‌های دیگر استفاده می‌شود. برای مثال، کارخانه‌ی ذوب آهن ورقه‌های آهنی تولید می‌کند. این ورقه‌ها در کارخانه‌ها یا کارگاه‌های دیگر به کالاهای مورد نیاز مانند یخچال و اتومبیل تبدیل می‌شوند. صنایع ذوب آهن و فولاد از صنایع مادر هستند.

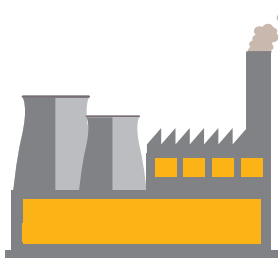

صنایع مادر

ورق فولادی

۵. **تعریف صنایع مصرفی** کالاهایی تولید می‌کنند که مردم آنها را می‌خرند و به طور مستقیم مصرف می‌کنند یا مورد استفاده قرار می‌دهند.

صنایع مصرفی

لوازم خانگی

۶. صنایع مادر ایران را نام ببرید

● پراکندگی صنایع مادر

ج ۶ (مهم‌ترین صنایع مادر در کشور ما صنایع ذوب آهن، پتروشیمی و ماشین‌سازی است.)

▲ کارخانه‌ی ذوب آهن، اصفهان

صنایع ذوب آهن: در کارخانه‌های ذوب آهن قطعات آهن تولید می‌شود.

اولین کارخانه‌ی ذوب آهن ایران در نزدیکی اصفهان ساخته شده است.

(سنگ آهن مورد نیاز این کارخانه از معادن آهن استان یزد تأمین می‌شود. سپس در کوره‌های بسیار داغ ذوب می‌گردد و به آهن تبدیل می‌شود.)

▲ کارخانه‌ی پتروشیمی، شازند اراک

صنایع پتروشیمی: کارخانه‌های پتروشیمی، نفت و گاز را به

مواد شیمیایی تبدیل می‌کنند. (از این مواد در کارخانه‌های دیگر برای تولید رنگ، چسب، کود شیمیایی، لاستیک و مواد شوینده (پودرهای لباس شویی)

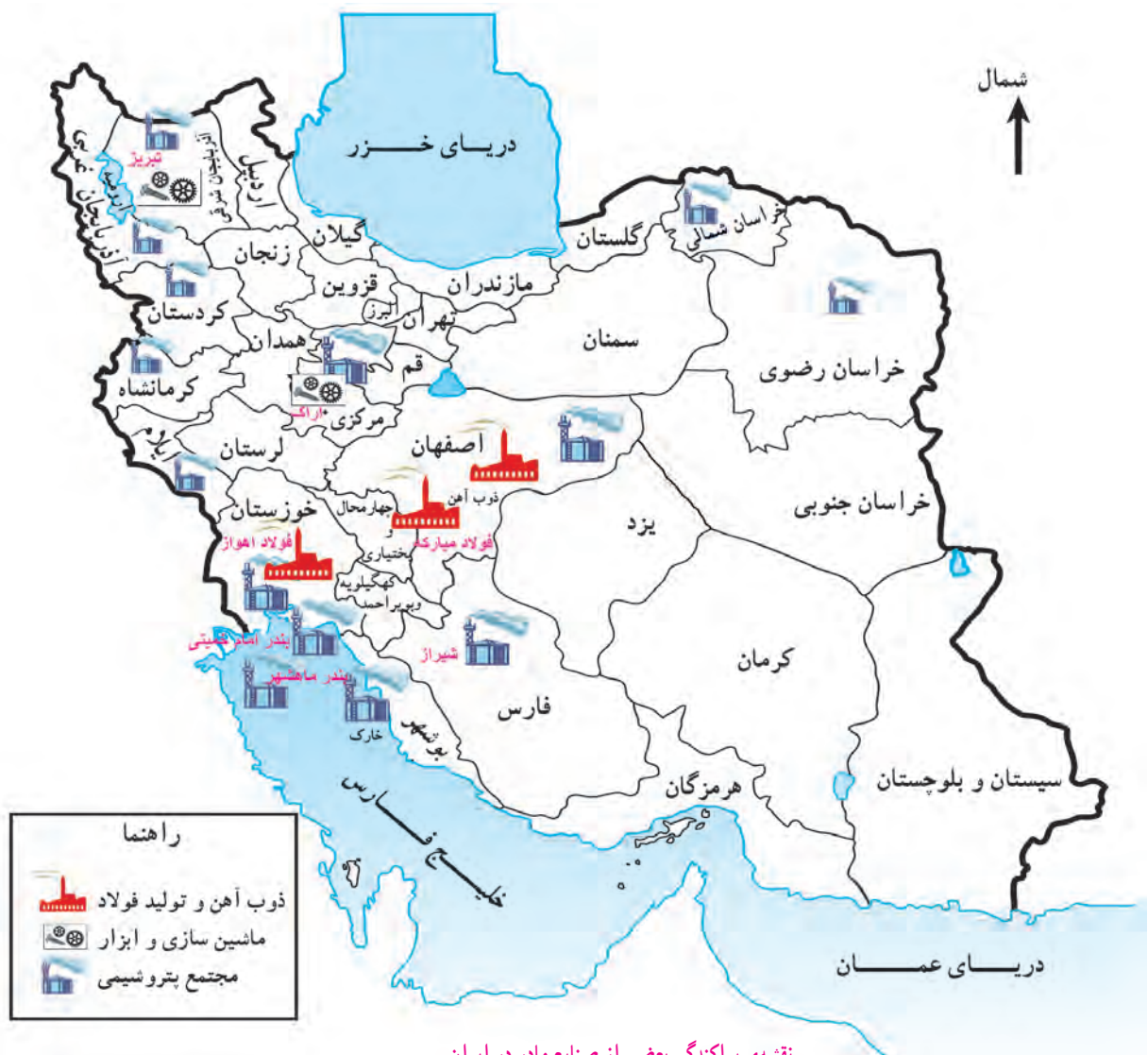
استفاده می‌شود.)

∧ کارخانه‌ی تولید ماشین‌آلات، (کمباین سازی اراک)

صنایع ماشین‌سازی: در کارخانه‌های ماشین‌سازی، ماشین‌آلات و ابزار، دیگ بخار، جرثقیل و دستگاه‌هایی مانند اینها برای سایر کارخانه‌ها تولید می‌شود.
 (مواد اولیه‌ی کارخانه‌های ماشین‌سازی معمولاً از معادن آهن، سرب، روی و مس تهیه می‌شود.)

اکنون، در روی نقشه مهم‌ترین صنایع مادر کشور را مشاهده کنید.

● معادن

صنایع مادر برای تولید کالا به مواد اولیه نیاز دارند. آنها این مواد اولیه را از «معادن‌ها» تأمین می‌کنند. کشور پهناور ما ایران معادن فراوانی دارد. معدن نعمتی خدادادی است!

▲ معدن مس سرچشمه‌ی کرمان از بزرگ‌ترین معادن مس دنیاست.

▲ معدن سنگ آهن بافق، یزد

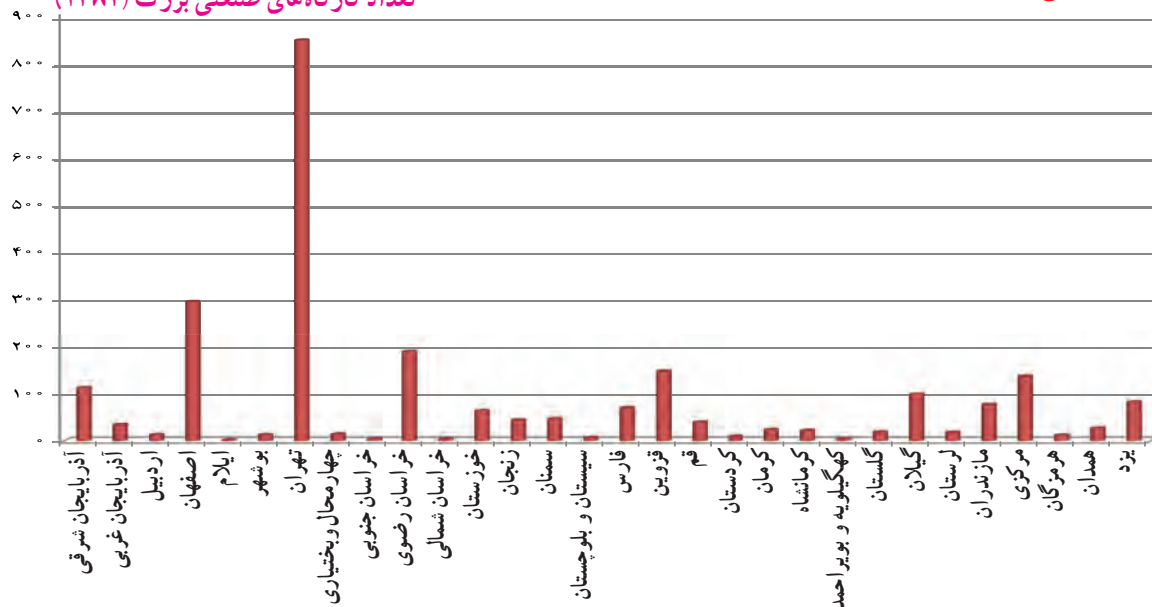
● پراکندگی صنایع مصرفی

تعداد صنایع مصرفی زیاد است و در اطراف شهرها و برخی روستاها و همه‌ی استان‌های کشور ما کارخانه‌های بزرگ و کوچکی وجود دارد که به تولید کالاهای مختلف مشغولند.

به نمودار توجه کنید! مهم‌ترین استان صنعتی ایران که بیشترین صنایع مصرفی را در خود جای داده کدام

استان است؟ تهران

تعداد کارگاه‌های صنعتی بزرگ (۱۳۸۲)

فعالیت

زیرا سرمایه و نیروی کار زیادی وجود دارد و نیاز به کالاهای مصرفی بیشتری دارند

۵- چرا در اطراف شهرهای بزرگ، صنایع مصرفی زیادی تأسیس می‌شود؟

۶- معین کنید کدام صنایع زیر مصرفی و کدام مادر هستند.

پتروشیمی (مادر) فرش (مصرفی) کفش (مصرفی) قند و شکر (مصرفی) فولاد (مادر) پارچه‌بافی (مصرفی) مادر

۷- به نقشه‌ی پراکندگی صنایع و معادن ایران توجه کنید. برای هریک از صنایع دو شهر را نام ببرید.

پتروشیمی: اصفهان - خوزستان ذوب آهن و فولاد: اهواز - اصفهان ماشین‌سازی: تبریز - اراک

۸- آیا در نزدیکی محل زندگی شما کارخانه‌ای وجود دارد؟ درباره‌ی آن گزارشی تهیه کنید.

بله شرکت شیر پگاه - مصرفی

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد